

2026 július 11.,
szombat

Kedves gyerekek,

Egy, kettő, három, négy. De hol van az ötödik. Azt hiszem megint eltévesztettem a számolást. Próbáljam csak meg még egyszer: egy, kettő, három, négy és... öt. Jól van, most jól számoltam. Mind itt vannak, épek, sértetlenek, öt apró kékeszöld csoda a kikelés küszöbén. Ha tudnátok hányszor számoltam meg... Úgy tűnik sokkal jobban izgulok mint az első fészekalj esetében, amikor csak három tojásunk volt és azokat könnyen azonosítottam. Másképp minden a régi kerékvágásban történik. Nem is részletezem, hisz korábbi leveleimből már mindent tudtok a kotlásunkról, inkább arról szeretnék mesélni hogyan is töltötte Lili a vakáció első két hetét. Ha hiszitek, ha nem, minden napja egy igazi kaland, legalábbis úgy tűnik ebből a magasságból, ahol énekelni szoktam. Vannak események, amelyek a területem határain kívül történnek, de olyan szenvedéllyel csicsereg róluk, hogy az az érzésem, hogy én is vele voltam. Pontosan ilyen a vakáció második hetében tett kirándulásuk is, amikor szüleivel együtt meglátogatták a Nyíregyházi Vadasparkot, majd Budapest turisztikai látványosságait. Igazából azonban a Csodalámpák Éjszakái nyugtázták le, melynek a Tata mellett levő Aggostyán Arborétum adott otthont. Én eddig soha életemben nem hallottam a Csodalámpák Éjszakáiról és kezdetben nem is értettem miért utaztak szinte egy egész napot csak azért, hogy megnézzenek valami lámpásokat, mikor van egy a kapu közelében is és elég jól világít. Pontosan ezt kérdezte nagyapó is, mikor hazaérkezett. Tudjátok mit válaszolt Lili?

- Nagyapó, nagyapó, annyira sajnálom, hogy nem jöttél te is. Látnod kellett volna. Egy igazi varázserdőben voltunk, ahol száz, dehogy száz, inkább millió apró kis fény világított a leveleken és a földön és még arra is kellett vigyázzunk, nehogy rájuk lépjünk. Biztos vagyok benne, hogy ott laknak a tündérek is.
- Vajon nem volt az az erdő fordított is, nem állt a feje tetején, ha már az égők amelyek általában oszlopokon szoktak ékeskedni most a talpatokat világították? Megnézted, hogy a fák és bokrok nem-e nőttek a gyökereikkel felfele?
- Hogy is kérdezhetsz ilyent nagyapó? Hogy nőjjenek a fák fordítva, a gyökereikkel felfele? És azok nem is igazi égők voltak, hanem szentjánosbogarak.
- Szentjánosbogár van a kertünkben is. Épp az este láttam egyet. Meg is akartam mutatni neked, de eszembe jutott, hogy lámpavadászaton vagy. De ha akarod, megkereshetjük később, mikor leszál az este.

- Én nem csak egyet láttam, hanem amint már említettem, milliót. Először meghallgattunk egy bemutatót ezekről a szentjánosbogarakról, ahol azt mondták, hogy azért világítanak, hogy párt találjanak maguknak. A nőstények a talajon vagy a leveleken üldögélnek, a hímek a talaj közelében röpködnek és mindegyiküknek a potroha hátsó fele zöldes fényt bocsát ki. A bemutató után kimentünk a parkba, hogy élőben is láthassuk őket. Vezetett túrán vettünk részt, ahol további érdekességeket meséltek róluk. Te tudad, hogy csak néhány napig világítanak és sötétedés után csak 2 óra hosszat? És ha valami megzavarja, akkor be is fejezik a világítást?

- Most már tudom. Ha jól értettem, a Csodalámpák Éjszakai valójában a szentjánosbogarak rajzására kitalált vezetett túra lenne?

- Látod nagypapa? Beletelt egy kis időbe, de végre megértetted.

- És annyira tetszett, hogy meghosszabbítottatok a kirándulást még egy nappal csak azért, hogy még egy este megnézhess a csodalámpásokat?

- Pontosan. És apa azt is megígérte, hogy ha szépen viselkedek, jövőre is elvisz. De akkor te is velünk kell gyere. Este megnézzük a te szentjánosbogarad?

- Ha nem vagy túl fáradt a sok utazás miatt, akkor megpróbálhatjuk megnézni. Ha nem találjuk meg, akkor meghallgatjuk hogyan ciripelnek a tücskök és a szöcskék.

- Hogyan is ciripelhetnének, énekelhetnének? Hát mint a feketerigó vagy én, amikor nagyon boldog vagyok.

- Nem éppen. Gyere, ülj az ölembe, elmesélek valami meglepőt róluk. A rovaroknak nincsenek hangszálai mint nekünk vagy a madaraknak, ők bizonyos testrészeik összedörzsölésével képezik a hangokat. A sáskák például az utolsó lábukat dörzsölik a szárnyukhoz, a szöcskék és a tücskök az elülső pár szárnyukat fenik össze. Hogy létrejöhessen a jellegzetes ciripelő hang a sáskák hátsó lábának belső felén egy sor tüske van, olyan mint egy fésű, ezt húzza végig az első szárnyán levő megvastagodott részen, a tücsköknek pedig az egyik szárnyán vannak apró kis fogak, a másik szárnyukon az erek megvastagodottak és amikor ez a két rész összedörzsölődik, létrejön a sokunk által kedvelt ciripelő hang. Úgy képzeld el, mint a hegedűt, ahol a szárnyak megvastagodott része megfelel a húroknak, a sáskák fogazott lába valamint a tücskök szintén fogazott szárnya lenne a hegedű vonója.

- Ezt csak akkor tudom elhinni, ha meg is mutatod, hitetlenkedik Lili.

- Szívesen megmutatnám, de olyan gyorsan mozgatják a lábukat, szárnyukat, hogy nem hiszem látnánk is valamit. Helyette inkább tücsökhőmérőzzünk.
- Hogy mit csináljunk? Mióta van a tücsköknek hőmérője?
- Nincs hőmérőjük, de minél melegebb van, annál gyorsabban ciripelnek. Most pedig menj szépen és vacsorázz, már hív és édesanyád és amiután jóllaktál gyere vissza. Ha így korog a pocakod, nem hiszem, hogy a tücsök zenéjét is képesek lennének meghallani tőle. Addig én megkeresem a stopperórát vagy használjuk a telefonon levőt és hozok papírt és írószert is, hisz számolni is fogunk.

Így hangzott Lili és nagyapó kirándulás utáni első beszélgetése. Habár azóta eltelt már pár nap, a kislány még mindig óriási szenvedéllyel mesél a csodalámpákról, de megtanult tücsökhőmérőzni is. Minden este gyakoroltak nagyapóval. Megszámolták hányat ciripel 8 másodperc alatt majd ehhez hozzáadtak 5-t és ellenőrizték, hogy az így kapott érték azonos-e azzal, amit a hőmérő mutat. Roppant érdekes. Bárcsak minden gyerek részesülhetne hasonló élményben...

Ezzel nekifogok én is ciripelni, vagyis csiripelni. Azon tűnődök, hogy az én énekem köthető-e valamihez mint a tücsöké? Jajj micsoda feledékeny vagyok: a madarászok azt állítják, hogy napfelkelte előtt 45 perccel kezdek trillázni. Hogy így van vagy nincs, ezt csak ti tudjátok leellenőrizni.

Üdvözlettel,
Fekete rigó

Ajánlott tevékenységek:

1. Hallgassátok meg a természet hangjait, pontosabban a szöcskék, sáskák és tücsök ciripelését.
2. Tücsökhőmérőzzetek: kérjétek meg szüleiteket, nagyszüleiteket, hogy indítsák el a stopperórát. Amint meghalljátok, hogy start, kezdjétek számolni a tücsökzene hangjait, 8 másodperc múlva, mikor halljátok, hogy stopp, fejezzétek be a számolást. Adjatok ehhez az értékhez 5-t és nézzétek meg, hogy mennyit mutat a hőmérő? Megegyezik a két érték vagy csak megközelítik egymást?
3. Cseréljétek gyakran a vízfürdőben a vizet és ne felejtsetek el közben kimosni.
4. Ne felejtsetek beírni EBBE a kérdőívbe a rólam szóló mesék, versek, dalocskák címét.

